

ATELIER PRO

Opdrachtgever
Bestuurscommissie
Haagse
Hogeschool

Project type
architectuur

Functies
onderwijs, publieke
gebouwen

Kosten
€ 65.344.351,-

Project status
opgeleverd

Periode
1990 - 1996

Oplevering
1996

Locatie
Johanna
Westerdijkplein 75
Den Haag
Nederland

beeld: hans van beek

Haagse Hogeschool, Den Haag

De Haagse Hogeschool is een zeer omvangrijk complex met 83.000 m² vloeroppervlak. Het biedt onderdak aan meer dan 1.200 docenten, oorspronkelijk 13.000 dagstudenten inmiddels 15.000 en 2.500 avondstudenten. Het hart van de school is het overdekte plein waar alle gebruikers automatisch verzamelen en vervolgens hun weg vinden naar de verschillende onderwijsvleugels. Ten behoeve van de sterk fluctuerende studentenaantallen per opleiding is een maximale 'rek- en krimp' flexibiliteit ingebouwd.

In het centrale atrium worden bezoekers via trappen en hoofdstraten naar de sectorcentra geleid. Via een informeel weefsel van inpandige pleinen, zijstraten, stegen en trappen vertakken deze stromen zich geleidelijk tot een fijnmazig labrynt van looproutes. De langgerekte verdiepingen van de onderwijsvleugels worden diagonaal doorsneden door 'cascades' van in elkaars verlengde gelegen steektrappen.

Elke sector heeft een sectorcentrum waar sectorspecifieke onderwijs- en stafruimten zijn geconcentreerd. Daaromheen liggen de niet-sectorspecifieke ruimten als leslokalen

www.atelierpro.nl / den haag / 1996 / onderwijs, publieke gebouwen

en docentenkamers die door hun neutrale karakter in principe zowel aan de ene als aan de andere sector kunnen worden toebedeeld. Daarnaast voorziet de opzet van de Hogeschool in uitbreidingsmogelijkheden voor de twee langgerekte onderwijsvleugels met (huur)kantoren of studentenhuisvesting die toekomstige groei (of krimp) van de Hogeschool kunnen opvangen.

In de ruimtelijke en constructieve opzet van het gebouw is gebruik gemaakt van een verregaande mate van standaardisatie en repetitie. Seriefabricage maakte het mogelijk om alle draagconstructies zodanig uit te voeren dat de ruwbouw in principe tegelijkertijd ook afbouw is. Bovendien heeft de draagconstructie (gevels, gangwanden) tevens een ruimtescheidende functie.

Zie latere toevoeging van atelier PRO aan de Haagse Hogeschool onder Haagse Hogeschool Plein +

publicaties

100 Jaar Modern Den Haag 2020 p66,67
- Architectuur in Nederland: jaarboek 1996-1997, (red. R. Brouwers), Rotterdam, 1997
- Ballhausen, N., 'Laakhaven - Eine Hochschule als Generator der Stadtentwicklung', Bauwelt, 88 (1997) 43/44, p2451-2453
- Geutjes, B.G.M., Nieuwbouw Haagse Hogeschool', Cement, 48 (1996) 7/8, p11-15

Ontwerpteam
projectarchitect
Hans van Beek, Leon Thier,
mmv René Hoek

projectarchitect prijsvraag
Hans van Beek, Leon Thier,
mmv René Hoek, Charlotte Maas,
Dorte Kristensen

projectleider
Sjoukje Jongejan

directievoering
Ewoud de Jong, Cees Nieuwenkamp

projectmedewerkers
Alfa Hügelman, Arthur Loomans,
Ben Schildwacht,
Felix Timmermans, Fred Jager,
Guido Mulkens, Guus Savenije,
Hans van Overbeek, Henk van Loon,
Jef Trimboos, Leen van de Vooren,
Maarten van der Hout,
Paul Verstappen, Willy Juliana,
Wim Kristel

Projectteam
bouwkundig aannemer
Boele & Van Eesteren, J.P. van
Eesteren

ATELIER PRO

- Graafland, M., 'Haagse Hogeschool keert de stad buitenstebinnen', de Architect, 298 (1997) 2, p40-46
- Postmaa, C., Verbaan, D., 'Haagse Hoge School', Leidsche Courant, 01-09-1992
- Haagsma, I., Haan, H. de, 'Brave, slingerende betonklomp om in te leren', de Volkskrant, 13-02-1997
- Hendrikse, M., Koster, E., et al., De Haagse Hogeschool en de stedelijke vernieuwing van het Laakhavengebied, Rotterdam, 1997
- Heuvel, W.J. van, 'PRO geeft Haagse Hogeschool fraaie stedelijke vorm', Cobouw 28-09-1990
- Huisman, B., Een burcht met spectaculaire lichtbruggen', NRC Handelsblad, 27-02-1997
- Kranendonck, J. van, Kunst in de Haagse Hogeschool, Den Haag, 1997
- Koekebakker, O. 'Haagse Hogeschool: complexe en omvangrijke opgave', Architectuur/Bouwen, nr 3 (1996), p12-16
- Prick, A., 'Haagse Hogeschool: symbool van vernieuwing, Haagsche Courant, 07-0-1997
- Verstegen, T., 'De sprekende vormen van atelier PRO: Hogescholen in Den Haag en Leeuwarden', Archis, nr 5 (1997), p39-49
- Vollaard, P., 'Draagconstructie even inventief als eenvoudig. Atrium Haagse Hogeschool licht en transparant', Architectuur/Bouwen, nr 4 (1996), p11-17